

Futó gondolatok

Krúdy Gyula nem írt önéletrajzi írásokat, és mégis ismerjük őt Szindbád, Rezeda Kázmér, Flegman, Józsiás, Nagybotos és Szent Mihály alakjainak köszönhetően.

1917-ben megjelenik folytatásokban elődünk, a *Magyarország* nevű lapban az *Őszi utazások a vörös postakocsin* című írása. Ekkor már országos híró író, a sikert a *Szindbád* novellák hozták meg.

Krúdy sosem szakadt el az újságírástól, ez korának szerencséje. Ő az az író, akiről azt hisszük, sokat tudunk, de valójában az irodalom egyik legmagányosabb különce volt.

Sok barátal dicsekedhetett, szerette a szerelmet, a jó ételeket: magas alakjával, elegáns kalapjával, különös, sejtelmes mosolyával járta Budapest utcáit. Figyelte, leste az embereket, figyelte, leste és látta őket.

A
Magvető
Könyvkiadó
karácsonyra
jelentette meg
A kéz könyve
(*Tenyérvéjés*) cí-
mű kötetét. Ki ne is-
merné Krúdy *Álmos-
könyvét*? Sokan lapozzuk
föl ezt a kötetet megfejthe-
tetlen álmaink után.
Hisszük, amit leír, vagy
sem? Szinte mindegy, ez a
kedves könyv úgy tesz,

mintha eligazítana
minket a tudat-
alattink üzene-
telben. Ilyen *A
kéz könyve* is.

Krúdy Gyula: „A szívona-
lat két részre lehet
osztani: felső részre,
amely az ujjak felé terül el;
alsó részre, amely a tenyér felé ágazik.
A felső részen a nemes, nagyszerű,

Juhász Gyula
Krúdy Gyulának

Mesélj, mesélj, duruzsolj és dörömbölj,
Magyar szemöldökfánál magasabb,
Mesédre hadd csituljon és örüljön
A magyar árva, aki csonka, rab.

magasztos szen-
vedélyek nyo-
mait keres-
sük. Az alsó
rész jelei pe-
dig az érzéki-
ség, állatias-
ság, mohóság,
durvaság, erősza-
kosság jegyei.”

Miért is írom le ezeket a sorokat? Mert ez a kis és mutatós kötet *krúdys* a szó valódi értelmében. Jónőnek, szakembereknek nem ajánlom, habár Krúdy szakszerű is. Is, de legfőképpen igazi játékos szellem, igazi író, aki mindent tudni akar az emberről. Ő nem nyugszik meg a verbalitás adta megismerés szintjével, neki kell a tenyerem, a tenyere, az emberiség szív-
vonala.

Krúdyt izgatja, mi van a köröm alatt, és így ír: „A kisujj köröm alatti íze, ha lapos és hosszú: jó kereskedő kezeit látjuk.” Olvasom ezt a kis kötetet és Szindbád kedves alakja emlékezetemben fogásra teszi kemény kalapját az óbudai kocsmában, nyakkendőjét megigazítja, könnyeden hátrahúzza a széket, és a fehér abrosszal terített asztalhoz ül. A pincérnő fiatal, bájos. Szindbád kezét csókol a pincérnőnek, majd hosszan nézegeti a bájos lány tenyerét:

– Maga gyönyörű, szívemhez szóló...
talán ma főtt marhát eszem paradicsommártással.

A kis kötet magától becsukódik, figyelem Szindbádot, alig várom, hogy újra találkozzon valakivel, akinek most már a tenyerébe hajthatja a fejét.

Krúdy Gyula: „Minden ember és minden tenyér más, ezért a szabályok csak feltételesek. Legokosabb előbb megismerkedni az emberrel, akinek a tenyeréből jóslni akarunk.”

1931-ben a *Magyarország* százegy folytatásban közli *A tisztaeszlári Solymosi Eszter* című kortörténeti regényt.

1931-ben jelent meg élete utolsó könyve: *Az élet álom*. (Kiadója nem lévén, kénytelen volt saját kiadásban megjelentetni.)

1932-ben Móricz Zsigmonddal együtt megkapta a Rothermerek-díjat.

1933 május tizenkettedikén Óbudán halt meg.

Marton Mária

